

BELGISCHE SENAAT**BUITENGEWONE ZITTING 1988**

15 JUNI 1988

HERZIENING VAN DE GRONDWET

Herziening van artikel 47, eerste lid, van de Grondwet, wat betreft de woorden « die sinds ten minste zes maanden hun woonplaats hebben in dezelfde gemeente »

(Verklaring van de wetgevende macht, zie « Belgisch Staatsblad » nr. 216 van 9 november 1987)

**ONTWERP VAN TEKST
OVERGEZONDEN DOOR DE
KAMER VAN VOLKSVERTEGENWOORDIGERS**

Enig artikel

Artikel 47, eerste lid, van de Grondwet wordt vervangen als volgt :

« De afgevaardigden ter Kamer van Volksvertegenwoordigers worden rechtstreeks gekozen door de burgers die volle 18 jaar oud zijn en die niet verkeren in een der gevallen van uitsluiting bij de wet bepaald.»

Brussel, 15 juni 1988.

*De Voorzitter
van de Kamer van Volksvertegenwoordigers,
Ch.-F. NOTHOMB.*

*De Secretarissen,
A. BOURGEOIS.
Y. HARMEGNIES.*

R. A 14054*Zie :*

Gedr. St. van de Kamer van Volksvertegenwoordigers :
10 / 47 - 418 - 1988 :
N° 1 : Voorstel van de Regering.
N° 2 : Amendementen.
N° 3 : Verslag.
N° 4 : Amendement.

Handelingen van de Kamer van Volksvertegenwoordigers :
13, 14 en 15 juni 1988.

SENAT DE BELGIQUE**SESSION EXTRAORDINAIRE DE 1988**

15 JUIN 1988

REVISION DE LA CONSTITUTION

Révision de l'article 47, alinéa 1er, de la Constitution, en ce qui concerne les mots « domiciliés depuis six mois au moins dans la même commune »

(Déclaration du pouvoir législatif, voir « Moniteur belge » n° 216 du 9 novembre 1987)

**PROJET DE TEXTE
TRANSMIS PAR LA
CHAMBRE DES REPRESENTANTS**

Article unique

L'article 47, alinéa 1er, de la Constitution est remplacé par la disposition suivante :

« Les députés à la Chambre des Représentants sont élus directement par les citoyens âgés de 18 ans accomplis et ne se trouvant pas dans l'un des cas d'exclusion prévus par la loi. »

Bruxelles, le 15 juin 1988.

*Le Président
de la Chambre des Représentants,
Ch.-F. NOTHOMB.*

*Les Secrétaires,
A. BOURGEOIS.
Y. HARMEGNIES.*

R. A 14054*Voir :*

Documents de la Chambre des Représentants :
10 / 47 - 418 - 1988 :
N° 1 : Proposition du Gouvernement.
N° 2 : Amendements.
N° 3 : Rapport.
N° 4 : Amendement.

Annales de la Chambre des Représentants :
13, 14 et 15 juin 1988.

(A)

100-4/1° (B.Z. 1988)

Commissiestuk nr. 1

Herziening van de Grondwet en
Hervorming der Instellingen

100-4/1° (S.E. 1988)

Document de Commission n° 1

Révision de la Constitution et
Réforme des Institutions

BELGISCHE SENAAT

Buitengewone Zitting 1988

23 juni 1988

HERZIENING VAN DE GRONDWET

Herziening van artikel 47, eerste lid, van de Grondwet, wat betreft de woorden "die sinds ten minste zes maanden hun woonplaats hebben in dezelfde gemeente"

(Verklaring van de wetgevende macht, zie "Belgisch Staatsblad" nr. 216 van 9 november 1987)

AMENDEMENT VAN
Mevr. DELRUELLE-GHOBERT c.s.

Enig artikel

De voorgestelde tekst aanvullen met wat volgt :

« De Belgen die in het buitenland verblijven, mogen aan de stemming deelnemen op de wijze die door de wet is bepaald. »

VERANTWOORDING

Aangezien de Grondwetgever met zijn interventie ook tot doel heeft de Belgen die in het buitenland verblijven in staat te stellen hun stemrecht uit te oefenen en deel te nemen aan de verkiezing van de volksvertegenwoordigers, moet dat met zoveel woorden gezegd en moet een tekstwijziging worden aangenomen.

SENAT DE BELGIQUE

Session extraordinaire de 1988

23 juin 1988

REVISION DE LA CONSTITUTION

Révision de l'article 47, alinéa 1er, de la Constitution, en ce qui concerne les mots "domiciliés depuis six mois au moins dans la même commune"

(Déclaration du pouvoir législatif, voir "Moniteur belge" n° 216 du 9 novembre 1987)

AMENDEMENT PROPOSE PAR
Mme DELRUELLE-GHOBERT ET CONSORTS

Article unique

Compléter le texte proposé par ce qui suit :

« Les Belges qui résident à l'étranger sont admis à participer au vote selon les modalités définies par la loi. »

JUSTIFICATION

Puisque l'objet de l'intervention de la Constituante est, aussi, de permettre aux Belges résidant à l'étranger d'exercer leur droit de vote et de participer à l'élection de députés, il convient de la préciser clairement et d'adopter une modification du texte.

J. DELRUELLE-GHOBERT
R. HENRION
P. CLERDENT.

R.A 14054.

R.A 14054

100-4/1° (B.Z. 1988)

Commissiestuk nr. 2

Herziening van de Grondwet en
Hervorming der Instellingen

100-4/1° (S.E. 1988)

Document de Commission n° 2

Révision de la Constitution et
Réforme des Institutions

BELGISCHE SENAAT

Buitengewone Zitting 1988

23 juni 1988

HERZIENING VAN DE GRONDWET

Herziening van artikel 47, eerste lid, van de Grondwet, wat betreft de woorden "die sinds ten minste zes maanden hun woonplaats hebben in dezelfde gemeente"

(Verklaring van de wetgevende macht, zie "Belgisch Staatsblad" nr. 216 van 9 november 1987)

AMENDEMENTEN VAN

MEVR. HERMAN-MICHELSENS c.s.

SENAT DE BELGIQUE

Session extraordinaire de 1988

23 juin 1988

REVISION DE LA CONSTITUTION

Révision de l'article 47, alinéa 1er, de la Constitution, en ce qui concerne les mots "domiciliés depuis six mois au moins dans la même commune"

(Déclaration du pouvoir législatif, voir "Moniteur belge" n° 216 du 9 novembre 1987)

AMENDEMENTS PROPOSES PAR

MME HERMAN-MICHELSENS ET CONSORTS

ENIG ARTIKEL

1. De woorden "De afgevaardigden ter" te vervangen door de woorden "De leden van".

VERANTWOORDING

Dit voorstel beoogt een terminologische wijziging door te voeren in het eerste lid van artikel 47 dat voor herziening vatbaar werd gesteld.

Vooreerst is de uitdrukking "ter Kamer van..." oud-aandoend Nederlands. Ook de Regering voelde dit zo aan door in haar oorspronkelijke, in de Kamer ingediende tekst te gewagen van "afgevaardigden van de Kamer".

Bovendien werd in de Kamercommissie voor de Grondwetsherziening gesteld dat aan het begrip "afgevaardigde van" een enge betekenis kon gegeven worden.

Als we ons dan laten leiden door verdere grondwetsartikelen, zoals b.v. art. 49,51 of 52, dan stellen we vast dat telkens het woord "lid (leden)" wordt gebruikt.

Vandaar het voorstel om de woorden "De afgevaardigden ter Kamer" te vervangen door "De leden van de Kamer".

2. Tussen de woorden "oud zijn" en "en die niet" in te voegen de woorden "die sinds ten minste drie maanden hun woonplaats hebben in dezelfde gemeente".

VERANTWOORDING

De voorgestelde wijziging heeft een drievoudig doel :

1. de voorwaarde om een zekere tijd in dezelfde gemeente zijn woonplaats te hebben, wordt behouden. In een advies van de Raad van State (Kamer, Doc, 461/35 (1977-1978) wordt immers gesteld dat "deze regel de bevestiging is "van het ongeschreven doch daarom niet minder dringende fundamenteel beginsel dat elke burger, voor de uitoefening van zijn politieke rechten, gevat is in één gemeente en slechts in één gemeente, m.n. die waarin hij zijn effectieve woonplaats heeft, welk beginsel als corrolarium heeft de eis van representativiteit van het gekozen orgaan".

Bovendien merken we op dat art.48, 3de lid niet voor herziening werd vatbaar gesteld. In dit artikel wordt nochtans duidelijk gewezen op "de gemeente" als plaats van de verkiezingen. Met "de gemeente" wordt dan uiteraard verwezen naar de gemeente waar de kiezer zijn woonplaats heeft.
2. de maatschappelijke evolutie heeft meegebracht dat interne mobiliteit in ons land sterk is toegenomen. Een woonplaatsvereiste van 6 maanden is dan ook overdreven geworden. Vandaar het voorstel om deze duur te verminderen.
3. deze vermindering mag niet te groot zijn daar de betrokken administratieve diensten de mogelijkheid moeten behouden om

een effectieve controle uit te voeren. Zo niet, dan wordt deze grondwettelijke vereiste de facto overbodig.

3. Tussen de woorden "oud zijn" en de woorden "en die niet" in te voegen de woorden ", die sinds ten minste zes maanden hun woonplaats hebben in één der in artikel 3bis bedoelde taalgebieden"

VERANTWOORDING

Volgens onze Grondwet woont iedere Belg, die niet in het buitenland vertoeft, in één van de in artikel 3bis vermelde taalgebieden, nl. het Nederlands taalgebied, het Frans taalgebied, het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad of het Duits taalgebied.

Het kan niet de bedoeling van de Grondwetgever zijn om via een wijziging van het kiesstelsel, deze indeling te omzeilen.

4. Aan het eerste lid van artikel 47 van de Grondwet, zoals voorgesteld door dit artikel, de volgende zin toe te voegen :

"Voor de Belgen, die hun woonplaats niet in België hebben, bepaalt de wet op welke wijze zij hun stem kunnen uitbrengen".

VERANTWOORDING

Volgens de Regering is de wijziging van artikel 47 bedoeld om de Belgen, die hun woonplaats in het buitenland hebben, de mogelijkheid te geven hun stem voor de parlementsverkiezingen in België uit te brengen.

Dit is een belangrijke regel die dan ook uitdrukkelijk in de

Grondwet moet opgenomen worden. De regel dat wat de Grondwet niet verbiedt (in casu dat Belgen in het buitenland hun stemplicht zouden kunnen uitoefenen), toegelaten is, is te zwak als argumentatie om geen expliciete melding van de nieuwe rechtsregel in de Grondwet op te nemen.

Bovendien moet uitdrukkelijk vermeld worden dat deze mogelijkheid door de wetgever zelf dient uitgewerkt te worden.

L. HERMAN-MICHELSENS
G. SPROCKEELS
H. VAN THILLO.

*

ARTICLE UNIQUE

1. Dans le texte néerlandais, remplacer les mots "De afgevaardigden ter" ("Les députés à") par les mots "De leden van" ("Les membres de").

2. Entre les mots "18 ans accomplis" et "et ne se trouvant pas", insérer les mots ", domiciliés depuis trois mois au moins dans la même commune".

3. Entre les mots "18 ans accomplis" et "et ne se trouvant pas", insérer les mots ", domiciliés depuis six mois au moins dans l'une des régions linguistiques visées à l'article 3bis".

4. Compléter le premier alinéa de l'article 47 de la Constitution, tel qu'il est proposé à cet article, par la disposition suivante :

"La loi détermine la manière dont les Belges qui ne sont pas domiciliés en Belgique peuvent exprimer leur suffrage".

100-4/1° (B.Z. 1988)

Commissiestuk nr. 3

Herziening van de Grondwet en
Hervorming der Instellingen

- 1 -

100-4/1° (S.E. 1988)

Document de Commission n° 3

Révision de la Constitution et
Réforme des Institutions

BELGISCHE SENAAT

Buitengewone Zitting 1988

23 juni 1988

HERZIENING VAN DE GRONDWET

Herziening van artikel 47, eerste lid, van de Grondwet, wat betreft de woorden "die sinds ten minste zes maanden hun woonplaats hebben in dezelfde gemeente"

(Verklaring van de wetgevende macht, zie "Belgisch Staatsblad" nr. 216 van 9 november 1987)

AMENDEMENT VAN
DE HH. HASQUIN EN HENRION

SENAT DE BELGIQUE

Session extraordinaire de 1988

23 juin 1988

REVISION DE LA CONSTITUTION

Révision de l'article 47, alinéa 1er, de la Constitution, en ce qui concerne les mots "domiciliés depuis six mois au moins dans la même commune"

(Déclaration du pouvoir législatif, voir "Moniteur belge" n° 216 du 9 novembre 1987)

AMENDEMENT PROPOSE PAR
MM. HASQUIN ET HENRION

R.A 14054.

R.A 14054.

ARTICLE UNIQUE

Compléter l'article 47, alinéa 1er, de la Constitution, tel qu'il est proposé à cet article, par la disposition suivante :

"Ces citoyens peuvent exercer leur droit de vote dans la circonscription électorale de leur choix selon des modalités à définir par une loi adoptée à la majorité prévue à l'article 1er dernier alinéa.

JUSTIFICATION

Cette disposition a pour objet de compléter la proposition qui tend à supprimer l'obligation de domicile pour les citoyens désireux d'exercer leur droit de vote, qu'ils résident à l'étranger ou non; elle leur garantit la liberté de choix de la circonscription électorale dans laquelle ils pourront voter.

H. HASQUIN
R. HENRION.

*

* *

ENIG ARTIKEL

Artikel 47, eerste lid, van de Grondwet, zoals voorgesteld door dit artikel, aan te vullen als volgt :

"Deze burgers kunnen hun stemrecht uitoefenen in het kiesdistrict van hun keuze op de wijze die zal worden vastgesteld in een wet aangenomen met de in artikel 1, laatste lid, bepaalde meerderheid."
